

QUẢN LÝ TRẬT TỰ XÃ HỘI PHÒNG NGỪA TỘI PHẠM VỀ MA TÚY TRONG CÁC CƠ SỞ KINH DOANH DỊCH VỤ LƯU TRÚ

TRƯƠNG THỊ HỒNG NHUNG*

Trước tình hình tội phạm ma túy diễn biến phức tạp, đặc biệt là việc lợi dụng các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú để thực hiện hành vi phạm tội, công tác quản lý hành chính về trật tự xã hội có vai trò then chốt trong phòng ngừa. Thời gian qua, Công an các tỉnh, thành phố phía Nam đã tăng cường các biện pháp kiểm tra, giám sát nhằm kiểm soát hoạt động của các cơ sở lưu trú. Bài viết phân tích kết quả đạt được, chỉ ra những hạn chế và nguyên nhân, từ đó đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả công tác của lực lượng Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội trong thời gian tới.

Từ khóa: Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội; công an; dịch vụ lưu trú, tội phạm ma túy.

Given the increasingly complex developments of drug-related crimes - particularly the exploitation of lodging service establishments for criminal activities - the administrative management of social order is pivotal in prevention. In recent times, the police forces in southern provinces and cities have intensified inspection and monitoring measures to control the operations of lodging facilities. This article analyzes the outcomes achieved, identifies existing limitations and their causes, and proposes solutions to enhance the effectiveness of the Police force for administrative management of social order in the coming period.

Keywords: Police for administrative management of social order; public security; lodging services; drug-related crimes.

NGÀY NHẬN: 20/4/2025

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 26/5/2025

NGÀY DUYỆT: 10/6/2025

DOI: <https://doi.org/10.59394/qlnn.353.2025.1210>

1. Đặt vấn đề

Các tỉnh, thành phố phía Nam bao gồm 32 địa phương, từ thành phố Đà Nẵng đến tỉnh Cà Mau, với 351 đơn vị hành chính cấp huyện, 4.251 đơn vị hành chính cấp xã, quy mô dân số là 52,2 triệu người (chiếm 52,6% dân số cả nước) trên tổng diện tích là 163.800,2 km². Đây là địa bàn có nhiều điểm du lịch, dịch vụ giải trí và nhiều khu, cụm công nghiệp, trung tâm tài chính với quy mô

lớn nên đã thu hút hàng triệu người trong và ngoài nước đến du lịch, lao động, kinh doanh và sinh sống¹. Vấn đề này đã dẫn đến nhu cầu rất cao về nơi ở, từ đó, kéo theo sự phát triển mạnh mẽ của các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú với nhiều hình thức khác nhau.

Tính đến tháng 12/2024, trên địa bàn các tỉnh, thành phố phía Nam có 25.978 cơ sở

* TS, Trường Đại học Cảnh sát nhân dân

kinh doanh thuộc ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện về an ninh trật tự, trong đó cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú là 17.535 cơ sở, chiếm tỷ lệ 67,5%². Số lượng cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú này đã góp phần giải quyết nhu cầu lưu trú của người dân, khách du lịch; đồng thời, tạo điều kiện phát triển kinh tế bền vững cho các địa phương. Tuy nhiên, cũng tạo ra một số nguy cơ, thách thức, gây ra không ít khó khăn về mặt quản lý nhà nước trên lĩnh vực an ninh trật tự, gây phát sinh và gia tăng tội phạm, đặc biệt là tội phạm về ma túy.

2. Tình hình tội phạm về ma túy tại cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú trên địa bàn các tỉnh, thành phố phía Nam

Giai đoạn từ năm 2014 đến tháng 12/2024, tình hình tội phạm về ma túy tại cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú trên địa bàn các tỉnh, thành phố phía Nam có xu hướng gia tăng, diễn biến phức tạp. Các đối tượng đã lợi dụng triệt để sự kín đáo và quản lý lỏng lẻo của một số cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú để hoạt động phạm tội về ma túy. Kết quả thống kê cho thấy, công an các tỉnh, thành phố phía Nam đã phát hiện, bắt giữ 2.267 vụ với 4.434 đối tượng phạm tội về ma túy tại cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú, thu giữ được một số lượng lớn chất ma túy và tang vật có liên quan, trong đó có nhiều vụ mua bán, tàng trữ, tổ chức sử dụng, chứa chấp việc sử dụng trái phép chất ma túy phức tạp với số lượng lớn, gây bức xúc trong quần chúng nhân dân³.

Trước tình hình phức tạp của tội phạm về ma túy tại cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú, công an các tỉnh, thành phố phía Nam đã tập trung chỉ đạo các lực lượng nghiệp vụ; công an các cấp tiến hành tổng hợp nhiều biện pháp nhằm chủ động phòng ngừa tội phạm; tập trung tiến hành các biện pháp quản lý hành chính theo chức năng của lực lượng Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội. Công tác quản lý, giáo dục, cảm hóa, răn đe các đối tượng đã, đang và có biểu hiện

nghi vấn hoạt động phạm tội về ma túy tại địa bàn cơ sở nói chung, tại cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú nói riêng đã được lực lượng Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội triển khai tích cực.

Theo số liệu thống kê, đến tháng 12/2024, lực lượng Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội đã tiến hành rà soát, xác định 40.235 đối tượng thuộc diện quản lý, giáo dục ở địa bàn cơ sở có liên quan đến các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú, trong đó đối tượng về ma túy là 12.070 người, chiếm 30%⁴.

Để các đối tượng thuộc diện quản lý, giáo dục ở địa bàn cơ sở liên quan đến các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú có điều kiện phấn đấu trở thành người lương thiện, có ích cho xã hội, tránh xa tội phạm về ma túy, lực lượng Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội Công an các tỉnh, thành phố phía Nam đã chú ý quan tâm, động viên, hỗ trợ đối tượng, nhất là thực hiện tốt công tác tái hòa nhập cộng đồng. Trên thực tế, đã xuất hiện nhiều cách làm hay, điển hình, như: mô hình “Quỹ doanh nhân với an ninh trật tự” ở Đồng Nai (từ khi triển khai thực hiện mô hình, đến nay đã có trên 315 doanh nhân, doanh nghiệp và Nhân dân đóng góp, ủng hộ được 11,535 tỷ đồng và đã giải quyết cho 693 đối tượng ở các địa phương trong tỉnh vay với số tiền 15,320 tỷ đồng); mô hình “Câu lạc bộ thấp sáng niềm tin” dựa trên kết quả phối hợp của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Bình Dương, Công an tỉnh Bình Dương, Trại giam An Phước và cơ sở giáo dục Phú Hòa tại Bình Dương trong hỗ trợ, tiếp nhận đối tượng trở về cộng đồng sau khi chấp hành xong án phạt tù, quyết định đưa vào cơ sở giáo dục bắt buộc; “Mô hình 5+1” gồm 5 ngành và các đoàn thể chủ chốt là Công an, Hội Cựu chiến binh, Mặt trận Tổ quốc, Phụ nữ và Đoàn Thanh niên trực tiếp kèm cặp, giúp đỡ một đối tượng đang quản lý sau cai tại cộng đồng của Công an phường Tam Thuận, quận Thanh Khê, thành phố Đà Nẵng...⁵.

Lực lượng Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội tăng cường kiểm tra, xử lý những trường hợp vi phạm quy định về hoạt động kinh doanh dịch vụ lưu trú trên địa bàn nhằm phòng ngừa tội phạm nói chung, tội phạm về ma túy tại nói riêng với nhiều nội dung khác nhau, trên cơ sở hai hình thức chính là *kiểm tra định kỳ* và *kiểm tra đột xuất* (có nghi vấn). Theo số liệu thống kê của lực lượng Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội Công an các tỉnh, thành phố phía Nam, đã trực tiếp tổ chức 25.640 lượt kiểm tra các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú, qua đó, phát hiện, xử lý: cảnh cáo 3.305 trường hợp, phạt tiền 13.429 trường hợp với số tiền khoảng 5,1 tỷ đồng, thu hồi giấy chứng nhận đủ điều kiện về an ninh trật tự 1.263 trường hợp, chuyển cơ quan khác xử lý 1.374 trường hợp⁶.

Bên cạnh các kết quả đạt được, trong quá trình tiến hành công tác quản lý hành chính về trật tự xã hội phục vụ phòng ngừa tội phạm về ma túy tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú còn một số hạn chế: công tác quản lý đối tượng tại địa bàn cơ sở phục vụ phòng ngừa tội phạm nói chung còn một số hạn chế nhất định, như chưa đa dạng các nội dung và hình thức quản lý, giáo dục, chủ yếu là tiến hành kiểm tra hành chính nên chưa phù hợp với từng đối tượng cụ thể, dẫn đến hiệu quả thực tế không cao, nhiều đối tượng đã được giáo dục, răn đe vẫn tiếp tục phạm tội về ma túy tại cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú.

Những hạn chế xuất phát từ một số nguyên nhân cụ thể, như: công tác chỉ đạo và kiểm tra của lãnh đạo một số đơn vị đối với cán bộ chiến sĩ trực tiếp tiến hành công tác quản lý hành chính trên địa bàn nhằm phòng ngừa tội phạm ma túy tại cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú có lúc, có nơi chưa sâu sát. Tình hình an ninh trật tự nói chung và tình hình tội phạm về ma túy nói riêng trên địa bàn các tỉnh, thành phố phía Nam còn diễn biến khá phức tạp, đặc biệt là tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú. Trong khi đó, lực lượng tiến hành các mặt công tác nghiệp vụ

về quản lý hành chính tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ còn mỏng, trình độ chuyên môn còn hạn chế.

Hoạt động nắm tình hình để chủ động phòng ngừa từ sớm từ xa chưa được quan tâm đúng mức. Công tác tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến các đối tượng có liên quan trực tiếp tới công tác này còn chưa đáp ứng yêu cầu. Quan hệ phối hợp giữa lực lượng Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội với các lực lượng khác có liên quan trong quá trình tiến hành công tác này chưa được tiến hành thường xuyên và chặt chẽ.

3. Một số giải pháp

Một là, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, Chính phủ, các quy định của Bộ Công an về công tác quản lý hành chính tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú. Tăng cường công tác kiểm tra, đôn đốc, hướng dẫn, nhắc nhở và chấn chỉnh đối với cán bộ chiến sĩ trực tiếp làm nhiệm vụ theo quy định.

Hai là, củng cố, kiện toàn nhận thức, nâng cao chất lượng cho đội ngũ cán bộ làm nhiệm vụ phòng ngừa tội phạm ma túy tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú. Thông qua rà soát, đánh giá để bố trí cán bộ đúng sở trường và năng lực công tác chuyên môn. Nghiêm túc xử lý các trường hợp vi phạm, tránh bao che, xử lý qua loa. Làm tốt công tác tham mưu cho Ban Giám đốc tổ chức bồi dưỡng, hướng dẫn kỹ năng vận dụng, triển khai các mặt công tác quản lý hành chính phục vụ cho hoạt động phòng ngừa tội phạm, nhất là các cán bộ trực tiếp tiến hành tại địa bàn cơ sở.

Ba là, xây dựng kế hoạch nắm tình hình về địa bàn, đối tượng quản lý, đặc biệt là các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú có biểu hiện vi phạm. Phân tích, đánh giá tổng thể hiện trạng tình hình các đối tượng trong diện quản lý, từ đó đánh giá đúng tính chất, mức độ, âm mưu, phương thức thủ đoạn hoạt động của

tội phạm ma túy tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú; những yếu tố thuận lợi, khó khăn khi tiến hành công tác quản lý hành chính. Trên cơ sở đó, tham mưu cho các cấp lãnh đạo các kế hoạch để triển khai quản lý một cách phù hợp với đối tượng và địa bàn quản lý.

Bốn là, đổi mới thường xuyên nội dung, hình thức, phương pháp tuyên truyền, vận động chủ sở hữu các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú và quần chúng nhân dân tham phòng, chống tội phạm. Định kỳ tổ chức các buổi tuyên truyền vận động người dân tham gia các mô hình hiện có hoặc đột xuất khi thành lập mô hình phòng chống tội phạm mới, trong đó cần tập trung vào các loại tội phạm phổ biến ở khu vực này, như: buôn lậu, đánh bạc, ma túy...

Tiếp tục tăng cường các hình thức tuyên truyền gián tiếp, thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, thông qua các trang, ứng dụng mạng xã hội để tuyên truyền. Đặc biệt chú trọng đến tuyên truyền thông qua các trang mạng xã hội rất phổ biến hiện nay, được nhiều người sử dụng, như: Facebook, Zalo, Viber... để cập nhật các tin tức đang nhận được nhiều sự quan tâm của dư luận trong mỗi khoảng thời gian cụ thể, nếu có thông tin chính thống, có kết luận chính thức từ các cơ quan chức năng thì lồng ghép vào trong các nội dung tuyên truyền một cách hợp lý để thu hút nhiều người dân theo dõi hơn.

Năm là, kiện toàn quan hệ phối hợp giữa lực lượng Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội với các cơ quan, đơn vị, ban, ngành, đoàn thể trong phòng ngừa tội phạm về ma túy tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú. Tăng cường tham mưu cho Ủy ban nhân dân cùng cấp và cơ quan cấp trên ban hành các văn bản, quy chế phối hợp nhằm chỉ đạo, chỉ đạo tập trung, thống nhất, tạo sự đồng thuận, quyết tâm cao. Chú trọng các kế hoạch mang tính lâu dài có sự phân công trách nhiệm, khối lượng công việc cụ thể, thời

hạn hoàn thành, làm rõ cơ chế trao đổi, chia sẻ thông tin và nội dung, hình thức vận động... để chủ động trong công tác phối hợp. Định kỳ tiến hành sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm về thực hiện các quy chế phối hợp giữa các lực lượng có liên quan trong công tác quản lý hành chính về trật tự xã hội phục vụ phòng ngừa tội phạm về ma túy tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú.

4. Kết luận

Để nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống và kiểm soát ma túy tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú, Công an các tỉnh cần triển khai đồng bộ các biện pháp nắm chắc tình hình tội phạm về ma túy từ sớm, từ xa, từ cơ sở. Chủ động, kịp thời phân tích, nhận diện, dự báo chính xác tình hình tội phạm ma túy nổi lên, nhất là các phương thức, thủ đoạn mới, hoạt động có tổ chức, xuyên quốc gia, sử dụng công nghệ cao, không gian mạng... để đấu tranh, triệt phá tận gốc, bắt giữ được đối tượng chủ mưu, cầm đầu.

Ngoài ra, các sở, ngành, chính quyền địa phương cũng nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý nhà nước về an ninh trật tự, nhất là quản lý xuất, nhập khẩu; quản lý các ngành, nghề kinh doanh có điều kiện và dịch vụ nhạy cảm về an ninh trật tự, các cơ sở lưu trú dịch vụ..., không để tội phạm ma túy lợi dụng hoạt động.

Chú thích:

1, 2, 3, 4, 5, 6. Tác giả tổng hợp từ nguồn báo cáo tổng kết công tác năm từ 2015 - 2024 của Cục Cảnh sát Quản lý hành chính về trật tự xã hội.

Tài liệu tham khảo:

1. Chính phủ (2016). Nghị định số 96/2016/NĐ-CP ngày 01/7/2016 quy định điều kiện về an ninh, trật tự đối với một số ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện.
2. Chính phủ (2023). Nghị định số 56/2023/NĐ-CP ngày 24/7/2023 sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 96/2016/NĐ-CP.
3. Quốc hội (2017). Luật Du lịch năm 2017.